

Bayer Zsolt: A mongol sztyeppe végtelen szabadsága

2023 március 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Kizökentett nyugalmamból egy nyomorult, szerencsétlen senki, aki egy vietnami származású operaénekes ruháján gúnyolódott.

Mongóliában járok. A végtelen sztyeppék földjén, ahol megszületett az idő és a múlt – a mi múltunk is. Mozdíthatatlan csöndek mindenütt. Csak itt hallható, ahogy a némaság kikacagja a talmi zajt.

A táj valamiképpen visszaköszön a benne élők lelkében, tekintetében. Nehéz eldönteni, vajon a mi tekintetünkben Pannónia szelíd lankái vagy Hunnia vad pusztái köszönnek-e inkább vissza. Vagy Erdély zord hegyei s a meghajolni képtelen, szálegyenes fenyők. A mongol táj végtelen. Végtelen, széljárta sztyeppe. S ha belenézel egy mongol szemébe, derőt találsz majd – és ezer, soha ki nem fürkészhető titkot.

Hogy is írja Kosztolányi?

„Csak egy maradt meg, ami közös minden emberben: a mese. A sárkányok és a tündérek mindnyájunkban egyformán bennünk élnek. Ha mélyebben magunkba nézünk, a sárkány ott bent sokkal valóságosabb, mint a repülőgép. Ha a repülőgépek egyszerre mind elpusztulnának, a következő nemzedéknek talán már nem is volna semmi képzelete a repülőgépről. De sárkányok mindig lesznek, amíg emberek élnek a földön.”

A legutolsó hely ezen a nyomorult földön, ahol ez még eleven igazság: Mongólia.

Mongóliában járok.

Itt ért az ünnep. Elkövettem azt a hibát, hogy március 15-e másnapján belenéztem az otthoni hírekbe. Soha ne tégy ilyet, ha normális országban jársz, ha sárkányok földjén jársz, ha ott jársz, ahol még csak férfiak vannak és nők vannak. Én meg tettem. S belebotlottam Kim Lane Scheppele nevébe. Ő, bár ne tettem volna, a végtelenség kitágította tudatom az örökkévalóságból hirtelen visszahúzódtott a szánalmas jelenidejűség csigaházába, ahonnan soha nem látszik semmi más, mint az orrod elött lévő másodperc s az ott ringató, leleghető fűszál.

Kim Lane Scheppele perspektívája a végtelen mongol pusztán – a szürrealizmus megtestesülése.

Olvastam, hogy e szerint a nyomorult, szerencsétlen senki szerint Ninh Duc Hoang Long (Ninh Long), a magyarul énekes, vietnami származású operaénekes ruhájával baj volt. S mindenki más ruhájával is baj volt. Mert – így Scheppele – „most már tudjuk, hogy néz ki a patriotizmus Magyarországon! A férfiak 1930-as évekbeli (sic!) katonai ruhát viselnek, a hölgyek pedig úgy öltöznek, mint a szolgálólány meséjében!”

Mongol ismerősöm meséli – Magyarországon járt egyetemre, s megnézték a vietnami operaénekes csodálatos Bánk bán előadását –, hogy a vietnami fiú a szobatársa volt a kollégiumban, naponta hat-nyolc órát énekelt odabent, s a nők majd' belebolondultak annak idején. – De megérte! – mondja, s a kifürkészhetetlen titok bujkál a szemében a mosolyon túl.

– De meg ám! – válaszolom neki, s egy pillanatra elfog a vágy, hogy elmeséljem neki ennek a teljesen felesleges életnek a véleményét, de az utolsó pillanatban szerencsére meggondolom magam. Mert hát minek? Úgysem értené. Hiszen a sárkányok földjén él. S még nem jutott eszébe felcserélni a végtelenséget a csigaházzal, a szabadságot a végtelen ürességgel.

Itt ért az ünnep.

„Szabadság! itten hordozák / Véres zászlóidat, / S elhulltanak legjobbaink / A hosszú harc alatt.” Valamiért ez jut eszembe, Vörösmarty Petőfi helyett, nahát! Azután arra gondolok, minek hordozni azokat a véres zászlókat, amikor itt a szabadság a Hustai Nemzeti Park vadlovainak sörényében, párájában, vágójában, szilaj tekintetében.

„A sólyom, ha nincsen szárnya, nem emelkedhet fel a magasba. Az ember, ha nincsen paripája, tehetetlen a földön.”

Ezért.

Delacroix szabadsága fedetlen kebl? n?, kezében a minden bizonnyal véres zászlóval. De miért nem egy ló a mongol pusztán? Hiszen ?nála nincsen semmi szabadabb – talán csak a mongol, aki betöri. Igen ám, de az emberben van a hiba. Vagy az ember a hiba. Úgy pontosabb és iszonytatóbb. Az ember a hiba, a legveszélyesebb invazív faj.

Tudta már Arany is:

„Közönyös a világ... az ember / Önz?, falékony húsdarab, / Mikép a hernyó, telhetetlen, / Mindég el?re mász s – harap. / S ha elsöpört egy ivadékot / Ama vén kertész, a halál, / Más kél megint, ha nem rosszabb, de / Nem is jobb a tavalyinál.”

S tudjuk, Szophoklész embere még nem ilyen volt – de hol van már Szophoklész embere? Megmondom: kiköltözött a mongol pusztába. Nézd a lovakat a mongol pusztában, s látni fogod a szabadságot. A romlatlan szabadságot. A szabadság teljességét. A véres zászlók nélküli szabadságot. Nézd a mongol pusztát: ugyanazt fogod látni.

Nézd a sast: ugyanazt fogod látni. Nézd a mongol pásztort: akkor is.

A szabadság nyugodt, ?si, fenséges, méltóságos, a szabadságnak rendje van, szabott kerete van, törvénye van, múltja van s jöv?je – tehát van ideje s örökkévalósága, a szabadság transzcendens, mint a mongol pusztáé, a természet, a lótuszon ül? Buddha, Jézus a kereszthalál el?tt, vagy tán a kereszten is.

Mikor az els? ember felnézett éjjel az égre, s el?törtek lelkéb?l az elragadtatás els?, artikulálatlan hangjai, akkor született a szabadság, s az a szabadság valóságosabb volt, mint megannyi fogyasztói társadalom iszonya, csigaház-perspektívája, személytelensége s id?tlensége.

Nézd a mongol pusztán vágató vadlovakat. Sehol egy véres zászló, csak az ?si világ legmélyér?l feltör? igazi szabadság. Nézd a mongol nomád kimért, takarékos, éppen odaill? mozdulatait, s látni fogod mindazt, amit elvesztettél a véres zászlók alatt. Pedig ?k is megszenvedték ám az ember romlását, útvesztését, vagyis hát a történelmet. Megszenvedték, ezerszer is.

Csak nem volt idejük belehalni, mert az állatnak enni kellett, s a lovak elvágatnak mindig a végtelenbe.

A nagy, ismeretlen Úr, kinek vendégei vagyunk itt a földön, innen látszik legjobban, a mongol pusztából. S én ezért jöttem ide. S a közös gyökerek miatt, melyeket szintúgy el akartak s el akarnak rabolni mit?lünk, hogy ne lehessünk soha igazán szabadok.

Bayer Zsolt - www.magyar nemzet.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
